

**PROJECTE DE DECRET ___/2018, DE _____, DEL CONSELL, PEL QUAL ES DESENVOLUPEN
ELS PRINCIPIS D'EQUITAT I D'INCLUSIÓ EN EL SISTEMA EDUCATIU VALENCIÀ**

Índex

PREÀMBUL

CAPÍTOL I. DISPOSICIÓ PRELIMINAR

- Article 1. Objecte
- Article 2. Destinataris i àmbit d'aplicació
- Article 3. Principis generals
- Article 4. Línies generals d'actuació

CAPÍTOL II. ACCIONS I PARTICIPACIÓ CONJUNTA

- Article 5. Funcions de la conselleria competent en matèria d'educació
- Article 6. Funcions dels centres educatius
- Article 7. Participació de les famílies
- Article 8. Participació de l'alumnat
- Article 9. Entorn social i comunitari
- Article 10. Col·laboració entre administracions i amb entitats

CAPÍTOL III. ORGANITZACIÓ DE LA RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

- Article 11. El projecte educatiu com a eix vertebrador de la resposta a la inclusió
- Article 12. Pla d'actuació per a la millora (PAM)
- Article 13. Detecció i identificació de necessitats de l'alumnat
- Article 14. Mesures de resposta educativa per a la inclusió
- Article 15. Principis generals de l'avaluació de l'alumnat en el marc d'una escola inclusiva
- Article 16. Processos de transició
- Article 17. Formació i sensibilització
- Article 18. Personal i materials de suport
- Article 19. Beques i ajudes a l'estudi

CAPÍTOL IV. ESCOLARITZACIÓ

- Article 20. Criteris generals
- Article 21. Escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu
- Article 22. Escolarització i compensació de desigualtats
- Article 23. Centres d'educació especial

**CAPÍTOL V. INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT EN ELS ENSENYAMENTS POSTOBLIGATORIS I DE
TRANSICIÓ A LA VIDA ADULTA**

- Article 24. Continuïtat en els estudis postobligatoris

Article 25. Alumnat que finalitza l'Educació Secundària Obligatòria sense l'obtenció del títol

Article 26. Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en el Batxillerat

Article 27. Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la Formació Professional inicial i en els ensenyaments de règim especial

Article 28. Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en els ensenyaments de formació de persones adultes

CAPÍTOL VI. ORIENTACIÓ EDUCATIVA, PSICOPEDAGÒGICA I PROFESSIONAL EN EL MARC DE L'ESCOLA INCLUSIVA

Article 29. L'orientació

Article 30. Objectius de l'orientació educativa, psicopedagògica i professional

Article 31. Orientació al llarg de la vida

Article 32. Estructura de l'orientació educativa, psicopedagògica i professional

CAPÍTOL VII. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Article 33. Seguiment per part del Consell de la Generalitat

Article 34. Seguiment per part de la conselleria competent en matèria d'educació

Article 35. Seguiment per part dels centres docents

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Difusió i supervisió de la norma

Segona. Incidència pressupostària

Tercera. Tractament i protecció de dades

Quarta. Àmbits d'intervenció entre conselleries

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament reglamentari

Segona. Entrada en vigor

PREÀMBUL

I. La Constitució Espanyola reconeix a totes les persones el dret a l'educació i encomana als poders públics que promoguen les condicions perquè aquest dret siga gaudit en condicions d'igualtat per tota la ciutadania.

Amb la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, es va desenvolupar el que preveu la Constitució i es va iniciar el camí cap a la garantia i el reconeixement del dret a una educació bàsica que garanteix la formació integral, i permet el ple desenvolupament de la seua personalitat. Amb la finalitat de fer efectiu el dret a l'educació, el sistema educatiu al llarg dels seus desplegaments legislatius ha anat establint una sèrie de principis inspiradors per oferir i desenvolupar una educació de qualitat per a tot l'alumnat amb independència de les seues condicions personals i socials.

El Govern Valencià va desenvolupar el Decret 39/1998, d'ordenació de l'educació per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials, modificat posteriorment pel Decret 227/2003, en el qual es regulaven aspectes relatius a l'escolarització, els suports i els recursos per a la seua atenció, ambdós concretats a través de diverses ordres que han regulat l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzats en centres d'Educació Infantil i Educació Primària, Educació Secundària i d'altres, que regulen el procediment de dictamen per a l'escolarització i la flexibilització del període d'escolarització obligatòria, tot això dins del marc de la integració escolar.

La Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat, modificada per la Llei 9/2018, de 24 d'abril, que estableix que l'Administració de la Generalitat garantirà, entre d'altres, els següents drets de les persones amb discapacitat en matèria educativa, en qualsevol de les etapes educatives, obligatòries i no obligatòries, en centres de titularitat pública o concertats: el dret a l'atenció primerenca de les necessitats educatives especials de l'alumnat amb discapacitat i el dret a l'avaluació sociopsicopedagògica del seu procés educatiu.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, recull de manera general el progrés en els àmbits social, científic i de polítiques en matèria d'equitat educativa, i concep que únicament a partir del principi d'inclusió es garanteix el desenvolupament de totes les persones i s'afavoreix l'equitat i la qualitat de l'educació per a tot l'alumnat. Així, estableix entre els seus principis, el de l'equitat, com a garantia de la igualtat d'oportunitats per al ple desenvolupament de les persones a través de l'educació, la inclusió educativa, la igualtat de drets i oportunitats que ajuden a superar qualsevol discriminació, la igualtat efectiva entre dones i homes i l'accessibilitat universal a l'educació com a element compensador de les desigualtats personals, culturals, econòmiques i socials, amb una atenció especial a les que deriven de discapacitat.

Al desembre de 2006, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar la Convenció Internacional de les Persones amb Discapacitat, que preveu una sèrie de mesures de no-discriminació i d'acció positiva, que els estats han d'implantar per garantir que les persones amb qualsevol tipus de discapacitat puguen gaudir dels seus drets en igualtat de condicions que la resta de persones. L'Estat espanyol va ratificar aquest tractat internacional al març de 2007, la qual cosa implica que els seus principis i l'articulat s'han convertit en drets exigibles en tot el territori espanyol. Ara bé, una vegada iniciat el procés de l'adaptació de la legislació espanyola, amb la publicació de la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la

Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, en la matèria pròpiament educativa és necessari abordar les accions legislatives que permeten aprofundir en el desplegament normatiu de l'educació inclusiva en el sistema educatiu valencià.

Al maig de 2015, en el Fòrum Mundial de l'Educació, es va aprovar la Declaració d'Incheon (Corea): «Educació 2030: Cap a una educació inclusiva i equitativa de qualitat i un aprenentatge al llarg de la vida per a totes les persones», que va declarar, entre altres objectius, “garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a totes i tots”, i va assenyalar que la inclusió i l'equitat en l'educació són la pedra angular d'una agenda de l'educació transformadora, amb el compromís de fer front a totes les formes d'exclusió i marginació i centrar els seus esforços en l'accés, l'equitat, la inclusió, la qualitat i els resultats de l'aprenentatge, dins d'un enfocament de l'aprenentatge al llarg de tota la vida. També, reconeix la importància de la igualtat de gènere per a aconseguir el dret a l'educació per a totes i tots, i es compromet a donar suport a polítiques, plans i contextos d'aprenentatge en què es tinguen en compte les qüestions de gènere, així com incorporar aquestes qüestions en la formació docent, en els plans i programes d'estudis, i eliminar la discriminació i la violència per motius de gènere en les escoles.

En el nostre context europeu, l'any 2015, l'Agència Europea d'Educació Inclusiva i Necessitats Especials va definir la seua posició davant de l'educació inclusiva en els termes següents: la política que regula els sistemes d'educació inclusiva ha d'oferir una visió clara i una conceptualització de l'educació inclusiva com un enfocament per a millorar les oportunitats educatives de tot l'alumnat. Aquesta política també ha d'establir amb claredat que l'aplicació efectiva dels sistemes d'educació inclusiva és una responsabilitat compartida per totes les persones educadores, líders i prenedores de decisions. Els principis operatius que orienten l'aplicació de les estructures i els processos en els sistemes d'educació inclusiva han de ser els de l'equitat, l'eficàcia, l'eficiència i l'augment dels èxits de totes les parts interessades – l'alumnat, les seues famílies, les i els professionals de l'educació, les persones representats de la comunitat i prenedores de decisions– a través d'oportunitats educatives accessibles d'alta qualitat.

II. Com a conseqüència de tot això, els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjuminant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. És considerat un factor clau de l'èxit escolar la participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament, la qual cosa implica que els centres i les aules siguen acollidors i s'obliguen a altres agents implicats en el procés educatiu.

Acceptar el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no solament sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvaloració, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requerisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat.

III. Tot i això, des de l'àmbit pròpiament educatiu la situació no és la desitjada i no s'han impulsat suficientment polítiques educatives proactives a favor de la inclusió educativa dels col·lectius més vulnerables i en risc d'exclusió social, malgrat l'existència d'un marc normatiu general que reconeix que el dret a l'educació és el dret a l'educació inclusiva de qualitat, els moviments incessants en defensa de la qualitat i l'equitat educativa, la ratificació pels organismes i agències internacionals, les reivindicacions socials, la revisió conceptual de la condició de discapacitat, els processos de reconeixement de la diversitat de gènere, la major presència de la multiculturalitat en les aules i les seues implicacions en el camp de la intervenció educativa, el canvi de paradigma que suposa el pas de la integració a la inclusió, els avanços científics que mostren amb claredat evidències que ens remetent a la necessitat d'una revisió i d'un canvi de les cultures, les polítiques i les pràctiques educatives, i les modificacions dels marcs jurídics generals en les polítiques mundials, europees i estatals. És per això que cal renovar el compromís del seu desenvolupament des d'una perspectiva d'igualtat d'oportunitats, qualitat i equitat educativa.

Aquest decret és l'oportunitat que té el sistema educatiu valencià per a avançar cap a aquest nou paradigma i s'emmarca dins del Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social 2017-2022, marc de referència de les polítiques inclusives de la Generalitat, que respon a la ferma decisió, voluntat i compromís polític del Consell de consolidar un model de polítiques socials basades en el respecte a la dignitat humana i als seus drets fonamentals al llarg de tot el seu cicle vital, que assegure la seua protecció social, done resposta a les necessitats derivades de les situacions de vulnerabilitat, precarietat, pobresa i exclusió social, i afavorisca el dret al desenvolupament ple i en veritables condicions d'igualtat de totes les persones.

L'educació, com a dret fonamental, concerneix els poders públics i en particular l'Administració educativa, els centres docents com a organització, tot el personal docent i no docent, les famílies, les associacions de mares i pares, altres institucions públiques i privades i, en última instància, la societat en conjunt, responsable última de la qualitat del sistema educatiu. Per això, el Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social assenyala com un dels seus objectius sensibilitzar totes les administracions públiques, tots els agents i entitats socials i tota la ciutadania en general, sobre la situació de vulnerabilitat en què es troben moltes ciutadanes i molts ciutadans, alhora que fa una crida per poder anar en la mateixa direcció, a fi d'eliminar les barreres que impedeixen, limiten o redueixen el ple exercici del dret a l'educació.

Des de la concepció de l'educació com un instrument de millora de la qualitat de vida de les persones i del benestar social, el nostre repte és crear les condicions perquè el sistema educatiu valencià responga al principi de qualitat de l'educació per a tot l'alumnat, en condicions d'equitat i amb garantia d'igualtat d'oportunitats. En definitiva, es tracta de fomentar la igualtat d'oportunitats en l'accés, la permanència i la promoció en el sistema educatiu de tot l'alumnat, i adoptar les actuacions d'intervenció educativa que es consideren necessàries per a donar resposta a les seues necessitats, en col·laboració i coordinació amb

tots els recursos sociocomunitaris que calguen, i desenvolupar polítiques d'educació inclusiva d'última generació, posant l'èmfasi no sols en el lloc on es porta a terme, sinó en la qualitat de l'educació que rep tot l'alumnat. L'educació inclusiva s'ha d'inscriure en els principis d'accessibilitat universal, física, sensorial, cognitiva i emocional, i s'han d'adoptar les actuacions d'intervenció educativa adequades, efectives i eficients per a l'èxit escolar de tot l'alumnat.

Fer efectiu el principi de no-discriminació i la plena participació en l'àmbit educatiu requereix el desenvolupament d'escoles inclusives en les quals s'eduquen totes les xiquetes i tots els xiquets independentment de la seua condició social i cultural, el seu gènere o característiques personals. Perquè l'educació inclusiva és un procés que pretén respondre a la diversitat de necessitats de tot l'alumnat d'un centre, mitjançant la transformació de les cultures, les polítiques i les pràctiques educatives amb l'objecte de reduir l'exclusió dins i fora del sistema educatiu.

L'educació inclusiva és el marc més adequat per a respondre al que preveu el capítol II de la Llei 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana, i per a atendre les necessitats de les persones que per raons de diversitat de gènere es poden veure sotmeses a pressions d'exclusió.

L'educació inclusiva també és el marc per a donar resposta a la situació escolar del Poble Gitano, que mereix una resposta pròpia davant d'una realitat que cal assumir.

El desplegament legislatiu per a la definició del sistema i model educatiu que preconitzem per al sistema educatiu valencià està en relació directa amb el model social que defensem: societats inclusives, justes i igualitàries, i amb el disseny de polítiques estratègiques inclusives, un dels grans reptes per al Consell, compromés a treballar per una societat més cohesionada a través del desenvolupament de sistemes educatius equitatius i de qualitat; perquè una de les màximes prioritats és l'educació inclusiva i de qualitat per a totes les persones.

Per això, a proposta del conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, a l'empara de l'article 18.f de la Llei 5/1983, que li atribueix exercir la potestat reglamentària, d'acord amb la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i les lleis; després de la negociació amb els agents representants de la comunitat educativa, amb els informes previs preceptius, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana i amb la deliberació prèvia del Consell, en la reunió del --- de --- de 2018

DECRETE

CAPÍTOL I DISPOSICIÓ PRELIMINAR

Article 1. Objecte

1. Aquest decret té per objecte establir i regular els principis i les actuacions encaminades al desenvolupament d'un model inclusiu per a fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat en el sistema educatiu valencià, i aconseguir que els centres docents es constituïsquen en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, en especial d'aquelles que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió.

Article 2. Destinataris i àmbit d'aplicació

1. L'àmbit d'aplicació són tots els centres docents sostinguts amb fons públics de nivells educatius no universitaris del sistema educatiu valencià.

2. Els centres privats no sostinguts amb fons públics també han de desenvolupar una educació inclusiva per a tot a l'alumnat d'acord amb aquest decret, sense perjudici de les competències discrecionals reservades als seus titulars en supòsits concrets que afecten aspectes organitzatius.

Article 3. Principis generals

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i considera la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge-ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns, i possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en cada una de les etapes i en tots els nivells educatius que impartisquen.
6. L'educació inclusiva ha de posar l'accent en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.
7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de tots els membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.
8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.
9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguin ser utilitzats per tot l'alumnat i els membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació, i incorpore les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.
10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat pugua requerir també mesures de caràcter més específic.
11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dona suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Article 4. Línies generals d'actuació

1. Les línies generals d'actuació que caracteritzen el model d'escola inclusiva i garanteixen el desenvolupament dels seus principis són: la identificació i eliminació de barreres en el context, la mobilització de recursos per a donar suport a la diversitat, el compromís amb la cultura i els valors inclusius i el desenvolupament d'un currículum per a la inclusió.
2. El primer element fa referència a la identificació i eliminació de barreres que poden estar presents en el context escolar i sociocultural i en totes les dimensions que defineixen l'escola inclusiva: les cultures; els processos de planificació, organització i funcionament i les pràctiques. S'ha de posar l'èmfasi especialment en l'inici de l'escolarització i en els moments de transició.
3. El segon element fa referència a la mobilització de recursos que augmenten la capacitat del centre escolar per a respondre a la diversitat de l'alumnat, i oferir una proposta flexible de

modalitats organitzatives i de provisió de suports per a la personalització i la individualització de l'ensenyament, que done resposta a les necessitats per a la inclusió del conjunt de l'alumnat. Cal que les actuacions i els programes desenvolupats:

- a) Incorporen els principis inclusius en la seua organització i, en conseqüència, en l'accessibilitat i utilització dels espais i materials, en la distribució dels temps; en l'organització dels equips docents i els agrupaments de l'alumnat i en la mateixa gestió administrativa.
- b) Garantisquen la coherència i continuïtat entre les actuacions, assegurant la presència multidisciplinària en els processos de coordinació, planificació i intervenció, i organitzen la col·laboració i coordinació entre els diferents agents que intervenen en els diferents àmbits, així com la participació de tota la comunitat educativa.
- c) Establisquen i formalitzen les relacions amb l'entorn perquè els centres educatius aprofiten les xarxes de recursos socials i culturals de la comunitat i, al mateix temps, es transformen en un recurs comunitari.

4. El tercer element fa referència a assumir un compromís amb la cultura i els valors de l'educació inclusiva i implementar-los de manera sistemàtica i planificada en les pràctiques educatives: valoració positiva de la diversitat, igualtat social i de gènere, participació i sentit de pertinença a la comunitat, solidaritat; cooperació, col·laboració i treball en equip; convivència i resolució dialogada i pacífica dels conflictes i compromís amb la sostenibilitat local i global.

5. El quart element fa referència al desenvolupament d'un currículum per a la inclusió. L'estructura i el contingut del currículum han de respondre als principis de rellevància, de pertinència i de sostenibilitat. Per tant, la gestió del currículum, tant del procés de planificació com del seu desenvolupament, ha de tindre present la diversitat de tot l'alumnat i complir, almenys, els requisits següents:

- a) Estimular la motivació i la implicació de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge i permetre que se senta reconegut i representat.
- b) Aplicar mitjans de representació i d'expressió múltiples i diversos que possibiliten les individualitzacions i personalitzacions que donen resposta als diferents ritmes d'aprenentatge, motivacions, interessos i circumstàncies de l'alumnat.
- c) Complementar continguts i criteris d'avaluació referents al coneixement, el respecte i la valoració de la diversitat personal, social i cultural, així com a la perspectiva, identitat i expressió de gènere, la diversitat sexual i familiar existent en la societat, que s'incorporen de manera transversal a totes les àrees, matèries i mòduls del currículum.
- d) Utilitzar metodologies actives i seqüències didàctiques disciplinàries i interdisciplinàries que estimulen la interacció, la col·laboració i la cooperació, facen servir els recursos de l'entorn i preparen l'alumnat per a la participació social i la inserció laboral.
- e) Aplicar processos i instruments participatius d'avaluació de l'alumnat que consideren tots els elements que intervenen i influeixen en el procés d'aprenentatge, faciliten la planificació de la resposta educativa, la identificació i organització dels suports i, en última instància, la titulació de l'alumnat o l'acreditació de les competències

- adquirides, per tal de facilitar la seua inserció sociolaboral.
- f) Seleccionar i elaborar materials curriculars i didàctics que promoguen la interacció, permeten diversos nivells de participació i aprenentatge, utilitzen opcions múltiples de motivació, representació de la informació i expressió i respecten els criteris d'accessibilitat, igualtat i no-discriminació i sostenibilitat. Es tindrà especialment en compte que els materials curriculars visibilitzen la situació de les dones des de la perspectiva cultural i històrica, incloguen models de referència i eliminen prejudicis sexistes i discriminatoris.
 - g) Realitzar les adaptacions de l'àrea, la matèria o el mòdul dels programes específics d'atenció a la diversitat prenent com a referència les programacions didàctiques del nivell. Així mateix, les adaptacions curriculars individuals significatives tindran com a referència les unitats didàctiques del grup classe.

CAPÍTOL II

ACCIONS I PARTICIPACIÓ CONJUNTA

Article 5. Funcions de la conselleria competent en matèria d'educació

1. Establir els criteris, indicadors, procediments i models per a efectuar el procés d'anàlisi i identificació dels factors que afavoreixen i dificulten la inclusió en els centres docents i en les polítiques que du a terme la mateixa conselleria competent en matèria d'educació.
2. Dissenyar i proporcionar als centres educatius els protocols, les directrius i les orientacions necessàries per a facilitar la implantació del model inclusiu i la resposta a la diversitat.
3. Disposar les condicions que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i emocional dels centres docents i dels serveis educatius.
4. Proveir els mitjans humans i materials necessaris, l'oferta d'escolarització i els ajustos raonables per fer efectiva la inclusió de tot l'alumnat en condicions d'equitat i qualitat, i donar resposta a la diversitat de capacitats, interessos, motivacions i altres circumstàncies personals, familiars i socials.
5. Incorporar fórmules flexibles d'escolarització, tant en la modalitat presencial com en la modalitat a distància.
6. Disposar ajudes a l'estudi que garantisquen la igualtat de totes les persones en l'exercici del seu dret a l'educació i compensen les situacions de desavantatge.
7. Planificar l'oferta formativa necessària i regular les actuacions en les etapes postobligatòries per donar resposta a la diversitat de capacitats, interessos i motivacions, perquè l'alumnat pugui aconseguir un nivell de qualificació que augmente les seues possibilitats d'inserció sociolaboral o la continuació dels seus estudis.

8. Establir plans per combatre l'absentisme escolar i l'abandonament prematur i facilitar vies de reincorporació al sistema educatiu que possibiliten l'aprenentatge al llarg de la vida.
9. Realitzar, juntament amb altres administracions i entitats, accions preventives encaminades a sensibilitzar i prendre consciència cap a la diversitat, respectar i acceptar les diferències, eradicar la violència de gènere i qualsevol altra forma de violència per causa d'intolerància.
10. Dissenyar plans d'igualtat d'aplicació en els centres docents, a fi d'establir un model coeducatiu i un espai escolar lliure de tot tipus de desigualtat o mecanismes discriminatoris per raó de sexe.
11. Dissenyar i implementar plans de formació adreçats al professorat, als equips directius, a la Inspecció d'Educació i al personal d'administració, perquè puguen adquirir i posar en pràctica les competències necessàries per al desenvolupament d'un model educatiu inclusiu de qualitat.
12. Fomentar la creació de processos i xarxes de treball en equip en el mateix centre, entre centres docents, en l'àmbit sociocomunitari i entre les diferents administracions i entitats.
13. Garantir la participació de tot l'alumnat, tant pel que fa a la seua presència en els diferents espais i activitats, com en la presa de decisions sobre els processos que afecten la gestió del centre, el seu procés d'aprenentatge i el desenvolupament personal.
14. Garantir la participació de les famílies en el procés educatiu de les seues filles i fills, en els processos d'avaluació dels centres docents i en el desenvolupament del projecte educatiu.
15. Organitzar dispositius d'informació, orientació i assessorament integral a les famílies de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i altres necessitats, perquè tinguen coneixement dels mitjans disponibles per a respondre a les necessitats de les seues filles i fills i hi tinguen accés.
16. Assegurar la participació activa del professorat en l'orientació de l'alumnat i l'assessorament de les famílies durant tot el procés d'aprenentatge.
17. Establir els procediments per a la supervisió i avaluació de la inclusió en els centres docents i en les polítiques dutes a terme per la mateixa conselleria competent en matèria d'educació.

Article 6. Funcions dels centres educatius

1. Analitzar els factors que afavoreixen o dificulten la inclusió educativa, a partir de les directrius i els indicadors facilitats per la conselleria competent en matèria d'educació.

2. Elaborar i implementar el seu projecte educatiu i el pla d'actuació per a la millora d'acord amb els principis de l'escola inclusiva.
3. Dissenyar totes les seues actuacions considerant que tot l'alumnat hi puga participar i aprendre.
4. Planificar i disposar l'organització i les condicions que permeten el màxim nivell d'inclusió de tot l'alumnat.
5. Adequar i organitzar les mesures i els suports a les necessitats de l'alumnat, optant pel màxim nivell d'inclusió possible.
6. Dur a terme, dins de l'àmbit de les seues competències, les actuacions que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i emocional de tota la comunitat educativa.
7. Gestionar adequadament els mitjans humans i materials de què disposen amb criteris de qualitat, eficàcia i eficiència.
8. Implementar actuacions preventives i activar, en primera instància, les mesures generals o ordinàries a fi de garantir la inclusió de tot l'alumnat.
9. Posar en marxa plans de sensibilització i presa de consciència a la comunitat educativa adreçats al desenvolupament d'actituds i comportaments que promoguen la convivència pacífica, el respecte a la diversitat, la igualtat i la inclusió de totes les persones.
10. Incorporar en la seua planificació les actuacions que possibiliten el desenvolupament d'un model coeducatiu i un espai escolar lliure de tot tipus de desigualtat o mecanismes discriminatoris per raó de sexe.
11. Planificar accions formatives dirigides al conjunt de professionals del centre i participar-hi, a fi d'adquirir les competències necessàries per a desenvolupar el model inclusiu i dissenyar projectes d'innovació que el generalitzen i l'actualitzen.
12. Establir procediments d'autoavaluació i millora dels processos d'aprenentatge i ensenyament i de totes les actuacions que facen possible la implantació del model d'escola inclusiva, que impliquen el professorat i tota la comunitat educativa.
13. Obrir el centre educatiu al seu entorn a través de la participació en plans i programes de desenvolupament comunitari, aprofitant els recursos del context i desenvolupant xarxes de treball i d'intercanvi d'experiències amb altres centres educatius.
14. Afavorir la participació activa de l'alumnat, les famílies, la comunitat educativa en general i l'entorn, en l'elaboració, posada en marxa i revisió d'iniciatives que tenen la finalitat de donar suport i promoure l'equitat i l'educació inclusiva.

15. Facilitar l'orientació i l'assessorament a l'alumnat i a les famílies en els processos de desenvolupament personal, acadèmic i professional.

Article 7. Participació de les famílies

1. La conselleria competent en matèria d'educació garantirà que les famílies reben la informació necessària i l'assessorament individualitzat, i participen en les decisions que afecten l'escolarització de les seues filles o els seus fills d'acord amb el reglament orgànic i funcional vigent.

2. Els centres docents concretaran i organitzaran, dins el seu projecte educatiu i el pla d'actuació per a la millora (PAM), les mesures per a fer efectiva aquesta participació, que s'han d'ajustar a les necessitats, les característiques i la diversitat de les famílies, a la realitat del centre i de l'entorn social i cultural, prestant atenció especialment a les famílies que es troben en situació de major vulnerabilitat.

Article 8. Participació de l'alumnat

1. Tot l'alumnat té dret a participar en les activitats de grup i del centre. Per tant, els centres han de planificar i adequar per a fer efectiva aquesta participació.

2. La conselleria competent en matèria d'educació establirà les mesures perquè l'alumnat reba la informació necessària, siga escoltat i participe en les decisions que afecten el seu procés d'aprenentatge, en determinats aspectes de la gestió del centre i en el desenvolupament i avaluació del projecte educatiu.

3. Els centres docents concretaran les mesures per a fer efectiva aquesta participació d'acord amb el reglament orgànic i funcional vigent.

Article 9. Entorn social i comunitari

1. La conselleria competent en matèria d'educació, en col·laboració amb altres administracions, impulsarà programes d'àmbit comunitari que promoguen la conscienciació i la capaciació en l'exercici de la ciutadania; la visibilització i la inclusió dels col·lectius en situació de major vulnerabilitat o en risc d'exclusió; l'acceptació i el respecte a la diversitat i l'eliminació d'estereotips discriminatoris assumits i reforçats socialment; la creació de xarxes socioeducatives de desenvolupament i solidaritat participades per les entitats i la ciutadania dels barris o municipis amb l'objecte de portar a terme projectes de ciutats educadores; el treball interdisciplinari i comunitari a fi de millorar la inserció laboral i incrementar el capital social.

2. Dins de l'àmbit dels consells escolars municipals i, amb l'objectiu de garantir el treball col·laboratiu dirigit a la inclusió, s'elaboraran plans d'entorn que promoguen la igualtat d'oportunitats per a totes les persones i contribuïsquen a previndre i a intervindre sobre les situacions del context que generen exclusió i desigualtat social.

3. Les conselleries competents en matèria d'educació, igualtat i polítiques inclusives, ocupació i sanitat, juntament amb les entitats locals i altres administracions, facilitaran els suports i els mitjans necessaris per a planificar i coordinar aquestes accions, fent atenció especialment a la participació de l'alumnat i de les famílies més vulnerables a l'exclusió social.

4. Els centres docents organitzaran les actuacions que facen efectiva la seua obertura a l'entorn, que comporten la participació en accions d'àmbit comunitari i l'aprofitament dels recursos d'aquest per al desplegament dels seus projectes educatius, i contribuir d'aquesta manera al desenvolupament comunitari i a la creació de xarxes de solidaritat, voluntariat i suport mutu.

Article 10. Col·laboració entre administracions i amb entitats

1. A fi d'establir models d'intervenció sistèmics i globals s'aplicaran acords i protocols de col·laboració i coordinació entre administracions públiques: els diferents departaments de la conselleria competent en matèria d'educació; i entre conselleries, institucions i organismes públics implicats d'àmbit autonòmic, provincial, comarcal o local.

2. Així mateix, poden constituir-se grups de treball compostos per personal de les conselleries competents en matèria d'educació, igualtat i polítiques inclusives, ocupació i sanitat, entitats locals i altres administracions, en la mesura que els afecte.

3. La conselleria competent en matèria d'educació coordinarà l'elaboració d'un mapa de prestacions i recursos comunitaris conjuntament amb la resta de conselleries de la Generalitat per donar resposta a l'alumnat que pot presentar necessitats educatives o està en risc d'exclusió, i que posarà a disposició dels centres, dels professionals de l'educació, de les famílies i d'altres administracions o organismes implicats en l'atenció a la infància i l'adolescència

4. L'Administració de la Generalitat desenvoluparà, per mitjà d'actuacions conjuntes entre les institucions autonòmiques i locals, programes o mesures d'actuació integral perquè l'alumnat en situació de pobresa, migrant i refugiat reba l'atenció adequada i accedisca als serveis bàsics que possibiliten millorar la seua qualitat de vida i la inclusió socioeducativa.

5. La conselleria competent en matèria d'educació també pot proposar acords, convenis o qualsevol altra forma de col·laboració, amb entitats externes, de caràcter públic i privat, per al desenvolupament de les accions recollides en aquest decret.

CAPÍTOL III

ORGANITZACIÓ DE LA RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Article 11. El projecte educatiu com a eix vertebrador de la resposta a la inclusió

1. Tot els elements del projecte educatiu de centre (PEC) han de prendre com a referència els principis i les línies d'actuació que caracteritzen el model inclusiu a fi de concretar les actuacions necessàries que donen resposta a la diversitat de necessitats de tot l'alumnat, tot considerant els recursos disponibles i les característiques del context sociocomunitari.
2. Amb aquesta finalitat, els centres docents, dins dels seus processos d'avaluació i a partir dels indicadors proporcionats per l'Administració educativa, han de fer una anàlisi dels factors del context que faciliten o dificulten la inclusió, a fi d'articular les mesures necessàries que permeten eliminar les barreres identificades que limiten l'accés, la participació i l'aprenentatge, i mobilitzar i reorganitzar els recursos disponibles.
3. L'equip directiu organitzarà i liderarà aquest procés d'avaluació i anàlisi i les decisions que se'n deriven, amb la participació de tot el personal del centre, de les famílies i de l'alumnat, i l'assessorament i la col·laboració dels serveis especialitzats d'orientació, de la persona coordinadora d'igualtat i convivència, del personal especialitzat de suport i, si escau, d'altres agents externs.
4. Els resultats de l'avaluació s'incorporaran en la memòria anual del centre per a constituir el punt de partida perquè els òrgans col·legiats de govern i de coordinació docent, de manera consensuada, acorden integrar en el projecte educatiu de centre els criteris bàsics que han d'orientar la prioritització d'actuacions que s'incorporaran al pla d'actuació per a la millora del curs següent.

Article 12. Pla d'actuació per a la millora (PAM)

1. El pla d'actuació per a la millora constitueix la part pedagògica de la programació general anual (PGA), i està format pel conjunt d'actuacions planificades per un centre a fi de millorar la qualitat educativa, a partir de les necessitats identificades en el procés d'avaluació contínua. S'ha de dissenyar des d'una perspectiva inclusiva, que tinga en compte les característiques i oportunitats del centre, de les famílies i del context sociocomunitari, així com la diversitat i les necessitats de l'alumnat i de la comunitat educativa.
2. Entre les actuacions, atenent a la regulació de les diferents etapes educatives, es preveuran les següents:
 - a. La concreció anual del currículum i de tots els plans que formen part del projecte educatiu del centre.
 - b. L'organització dels grups amb criteris inclusius.
 - c. L'organització de grups flexibles heterogenis.

- d. L'organització d'activitats de reforç i d'aprofundiment.
- e. Les mesures educatives complementàries per a l'alumnat que romanga un any més en el mateix curs.
- f. L'organització de l'opcionalitat.
- g. L'organització de les hores de lliure disposició del centre.
- h. Les activitats complementàries.
- i. El programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR).
- j. El programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (PR4).
- k. El programa d'aula compartida (PAC).
- l. Altres actuacions curriculars, d'accés i de participació autoritzades per la conselleria competent en matèria d'educació per a donar resposta a les necessitats de l'alumnat.

3. Amb caràcter general, els centres desenvoluparan el pla d'actuació per a la millora amb els mitjans de què disposen, sense perjudici que la conselleria competent en matèria d'educació pugui proveir mitjans addicionals per a implantar determinades actuacions autoritzades.

Article 13. Detecció i identificació de necessitats de l'alumnat

1. La identificació i valoració de les necessitats educatives de l'alumnat es durà a terme de la manera més primerenca possible, a fi de determinar les mesures i els suports més adequats i iniciar la resposta educativa tan prompte com siga possible. Aquests processos s'iniciaran abans de l'escolarització de l'alumnat i, una vegada escolaritzat, es realitzaran en totes les etapes, incidint especialment en els moments de canvi i de transició, en els quals se solen fer més evidents les barreres a la participació i a l'aprenentatge no detectades prèviament.

2. La identificació prèvia a l'escolarització de les condicions i circumstàncies de vulnerabilitat la realitza els serveis amb competències en sanitat, igualtat i polítiques inclusives, que posaran la informació en coneixement dels serveis especialitzats d'orientació, a fi que determinen les necessitats educatives de l'alumnat i pugui articular-se la resposta educativa més adequada des del mateix moment en què s'inicie l'escolaritat en els termes que determinen les administracions educatives.

3. En l'àmbit escolar, en el desenvolupament de l'acció docent, el professorat realitza la detecció de barreres i necessitats per a l'aprenentatge i propicia la participació del seu alumnat a partir de la informació que s'obté en el mateix centre o que faciliten les famílies o els serveis sanitaris i socials.

4. La identificació de les necessitats específiques de suport educatiu correspon als serveis especialitzats d'orientació. Quan l'alumnat requereix una resposta personalitzada i individualitzada que comporte mesures curriculars extraordinàries i/o suports especialitzats, és preceptiu que els serveis especialitzats d'orientació n'efectuen una avaluació sociopsicopedagògica, emeten l'informe sociopsicopedagògic corresponent, que ha de determinar la intensitat i duració dels suports i aportar orientacions per a elaborar el pla d'actuació personalitzat (PAP).

5. Les conselleries competents en matèria d'educació, igualtat i polítiques inclusives, ocupació i sanitat, conjuntament amb altres administracions i entitats locals, regularan els protocols de detecció, coordinació i intercanvi de dades, incidint especialment en la coordinació entre els centres i serveis educatius amb els serveis de salut, benestar social i centres d'atenció primerenca.

Article 14. Mesures de resposta educativa per a la inclusió

1. Nivells de resposta educativa per a la inclusió

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat. D'aquesta manera es contribueix a la personalització del procés d'aprenentatge i ensenyament en totes les etapes educatives.

El projecte educatiu de centre és el document on s'estableixen els criteris per a definir les mesures de resposta educativa per a la inclusió, les quals s'organitzen en quatre nivells, d'acord amb els annexos I i II, amb caràcter sumatori i progressiu.

a. Primer nivell de resposta

S'adreça a tota la comunitat educativa i a l'entorn sociocomunitari.

El constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.

Aquestes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva interdisciplinària, sistèmica i global que implique tota la comunitat educativa i altres agents, incidisca en l'individu i el seu entorn, i combine actuacions de caràcter comunitari, grupal i individual.

Els òrgans de govern, de coordinació i de participació del centre, d'acord amb les seues competències, proposaran i aprovaran aquestes mesures.

Les mesures dirigides a l'entorn que impliquen agents externs al centre docent s'han d'acordar i concretar amb els agents implicats.

Els documents que concreten les mesures del primer nivell de resposta són el projecte educatiu de centre i el pla d'actuació per a la millora (PAM).

b. Segon nivell de resposta

S'adreça a tot l'alumnat d'un grup classe.

El constitueixen les mesures curriculars i les mesures que faciliten la participació, referides a aquelles d'acció tutorial, d'igualtat i convivència, i d'altres relacionades amb plans transversals de grup, nivell, cicle o etapa, que comporten la mobilització dels suports ordinaris generals.

Les mesures curriculars inclouen les activitats d'ampliació i reforç per a la prevenció de dificultats d'aprenentatge. Les planifica, desenvolupa i avalua l'equip docent d'acord amb les programacions didàctiques, com a part de les actuacions d'atenció a la diversitat.

Les mesures que faciliten la participació de tot l'alumnat del grup inclouen actuacions d'acompanyament i de suport personalitzat per a qualsevol alumna o alumne del grup classe que en un moment determinat les necessite. Les planifica, desenvolupa i avalua la tutora o el tutor d'acord amb el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència.

La tutora o el tutor del grup coordina l'equip docent, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació, el professorat especialitzat de suport i, si escau, la col·laboració d'agents externs, d'acord amb les seues competències.

El document que concreta les mesures del segon nivell de resposta és el pla d'actuació per a la millora (PAM), que incorpora la concreció anual de les programacions didàctiques i de les actuacions contingudes en el projecte educatiu del centre, especialment aquelles relacionades amb l'atenció a la diversitat, l'acció tutorial, la igualtat i la convivència.

c. El tercer nivell de resposta

S'adreça a l'alumnat d'un grup classe que requereix una resposta diferenciada.

El constitueixen les mesures curriculars i les mesures que faciliten la participació, referides a aquelles d'acció tutorial, d'igualtat i convivència, plans transversals diferenciats i programes específics regulats per l'Administració o de disseny propi pels centres docents, que comporten la mobilització de suports ordinaris addicionals.

Les mesures curriculars, ordinàries i extraordinàries, tenen com a referència el currículum comú i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent en els canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions al món laboral. Suposen l'organització d'activitats d'aprofundiment, d'enriquiment i/o reforç i, en l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, també l'organització del currículum en àmbits d'aprenentatge o el desenvolupament de programes específics d'atenció a la diversitat. Les mesures d'aquest tipus destinades a l'alumnat que cursa els ensenyaments postobligatoris, de règim especial i de formació de persones adultes, s'especifiquen en el capítol V d'aquest decret. Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip docent, d'acord amb el pla d'atenció a la diversitat.

Les mesures que faciliten la participació constitueixen un suport personalitzat que implica emocionalment l'alumnat, reforça la seua autoestima, el sentit de pertinença al grup i al centre i el prepara per a interaccions positives en contextos socials habituals. Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua la tutora o el tutor amb la col·laboració, si escau, d'altres agents i del professorat responsable d'algunes d'aquestes actuacions, d'acord amb el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència.

En aquest nivell s'organitzen, igualment, aquelles mesures transitòries que no impliquen suports especialitzats i que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per malaltia, desprotecció o mesures judicials, requereix suports ordinaris en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

La tutora o el tutor del grup coordina l'equip docent, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació. L'equip docent té la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

El document que concreta les mesures del tercer nivell de resposta és el pla d'actuació per a la millora (PAM), que incorpora les actuacions contingudes en el projecte educatiu del centre, especialment aquelles relacionades amb l'atenció a la diversitat, l'acció tutorial, la igualtat i la convivència, així com altres plans diferenciats, regulats per l'Administració o de disseny propi pel centre docent, i programes específics per a l'Educació Secundària Obligatoria.

d. El quart nivell de resposta

S'adreça a l'alumnat que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari.

El constitueixen les mesures curriculars i les mesures que faciliten la participació, referides a aquelles d'acció tutorial, d'igualtat i convivència i altres plans i programes específics, que comporten la mobilització de suports especialitzats addicionals.

Les mesures curriculars extraordinàries inclouen la flexibilització de la durada d'una etapa, les pròrrogues extraordinàries, les adaptacions curriculars individuals significatives i les adaptacions d'accés que requereixen recursos materials o personals especialitzats. Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip docent amb la col·laboració del professorat especialitzat de suport, d'acord amb el pla d'atenció a la diversitat.

Les mesures personalitzades que faciliten la participació inclouen, entre d'altres, activitats per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i/o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació. Les planifica, desenvolupa i avalua la tutora o el tutor amb la col·laboració del personal especialitzat de suport i, si escau, d'altres agents, d'acord amb el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència.

En aquest nivell s'organitzen, igualment, les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per les seues condicions de salut mental, requereix suports addicionals especialitzats en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

La tutora o tutor del grup coordinarà l'equip docent amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació. L'equip docent compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, del personal no docent de suport i d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències i segons determine l'avaluació sociopsicopedagògica preceptiva. En cas de decisions extraordinàries d'escolarització, l'Administració educativa activarà el procediment adient.

En aquest nivell, atenent al seu caràcter extraordinari, és preceptiu en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica, l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent i l'elaboració d'un pla d'actuació personalitzat (PAP), que és el document que concreta aquestes mesures de resposta.

2. El pla d'actuació personalitzat

El pla d'actuació personalitzat s'elabora a partir de la proposta efectuada en l'informe sociopsicopedagògic, orienta l'organització de la resposta educativa i recull les mesures i els suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat, a fi d'afavorir la progressió cap a una major inclusió i la inserció laboral.

El pla d'actuació personalitzat l'elabora l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació i la participació dels diferents professionals que hi intervenen, les famílies i l'alumnat.

L'avaluació anual de l'efectivitat de les mesures desenvolupades es fa de manera col·laborativa amb la participació de la família i, sempre que siga possible, de l'alumnat, i forma part d'aquest pla.

La conselleria competent en matèria d'educació fixarà els criteris i el model per a l'elaboració d'aquest pla, que forma part de l'expedient acadèmic de l'alumna o de l'alumne.

Article 15. Principis generals de l'avaluació de l'alumnat en el marc d'una escola inclusiva

1. L'avaluació és part del procés global del desenvolupament de l'educació inclusiva i té com a objectiu obtenir informació sobre com aprén l'alumna o l'alumne per a identificar les seues necessitats i eliminar les barreres que dificulten el seu aprenentatge.

2. L'avaluació en el marc d'una escola inclusiva respon als principis següents:

a) Tots els procediments d'avaluació són complementaris, ha d'haver-hi un transvasament d'informació entre aquests i s'han d'utilitzar per a obtenir informació de com aprén l'alumna o l'alumne, valorar els seus progressos, identificar les seues necessitats i les barreres a la inclusió, organitzar la resposta educativa i promoure l'aprenentatge i l'interés per a la millora.

b) Tot l'alumnat té dret a participar en els procediments d'avaluació.

c) L'avaluació de l'alumnat amb criteris inclusius contribueix a previndre la segregació, evita formes d'etiquetatge i potencia la inclusió en els centres ordinaris.

d) L'avaluació ha de recollir únicament la informació que siga funcional i pertinent, i s'ha de fer respectant la privacitat i confidencialitat.

e) Les tècniques d'avaluació han de permetre que cada alumna i cada alumne demostre els seus punts forts, la capacitat potencial d'aprenentatge, les estratègies, les competències i el rendiment.

f) L'avaluació ajuda el professorat en la seua acció docent i tutorial, i el centre en la millora de la seua resposta a la inclusió.

g) L'avaluació no és un esdeveniment aïllat, s'emmarca en la història escolar dels alumnes i la té en compte, així com els elements del context escolar, familiar i social que hi intervenen i influeixen.

h) L'avaluació s'orienta també a la identificació dels suports que l'alumnat requereix en les diferents àrees.

i) L'avaluació contínua ha de permetre la revisió de les mesures i dels ajustos introduïts, d'acord amb els objectius proposats, per a la seua modificació, adaptació o introducció d'altres mesures o ajustos, sempre amb la finalitat d'aconseguir una educació inclusiva.

j) L'avaluació ha de facilitar, en última instància, la titulació de l'alumnat o l'acreditació de les competències adquirides, a fi de millorar les seues possibilitats d'inserció sociolaboral.

Article 16. Processos de transició

1. Els centres docents, amb la col·laboració dels serveis especialitzats d'orientació i d'altres agents, han de planificar adequadament els processos de transició entre nivells, cicles, etapes i modalitats d'escolarització, a fi de garantir el transvasament d'informació, la continuïtat de les actuacions educatives i la detecció de necessitats que poden produir-se en moments en què les barreres i la desigualtat es manifesten amb més freqüència i intensitat.
2. En les situacions en què l'alumnat, per situacions de malaltia o per mesures judicials, rep atenció educativa transitòria externa al centre, els centres implicats establiran una planificació personalitzada que facilite la transició d'aquests contextos externs als seus centres de referència, que inclouran la transmissió d'informació adequada entre centres i serveis.
3. L'alumnat i les famílies rebran l'orientació adequada en aquests processos de transició, especialment en el canvi de modalitat d'escolarització i en la transició als estudis superiors o a la vida activa, perquè puguin prendre decisions que permeten aprofitar les noves oportunitats que els ofereixen aquests moments de canvi.
4. La conselleria competent en matèria d'educació establirà els criteris i les actuacions prioritàries que cal desenvolupar en cada procés de transició, entre els quals s'inclouen els programes acordats pels centres docents d'aplicació en les diferents etapes educatives.

Article 17. Formació i sensibilització

1. La conselleria competent en matèria d'educació establirà plans de formació contínua adreçats al professorat, equips directius, Inspecció d'Educació i altres agents que participen en els centres educatius, que tindran com a finalitat l'adquisició de les competències necessàries per al desenvolupament del model d'escola inclusiva, posant especial èmfasi en la seua incorporació a la tasca quotidiana, als processos d'avaluació i a la millora dels indicadors d'inclusió del centre.
2. Així mateix, els centres docents i les administracions implicades promouran i desenvoluparan actuacions d'orientació, informació, sensibilització, formació i totes aquelles que siguin necessàries, dirigides a tota la comunitat educativa, que tinguen per objecte la promoció de la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació i la prevenció i l'eradicació de la violència de gènere i de qualsevol tipus de violència, amb la finalitat d'afavorir la presa de consciència, el canvi d'actituds i el desenvolupament de comportaments que contribuïsquen a la inclusió social i a la igualtat de totes les persones.
3. La conselleria competent en matèria d'educació, amb la col·laboració d'altres administracions i entitats, crearà i gestionarà un banc de recursos accessibles, que incloga la formació en inclusió i l'elaboració de guies i orientacions dirigides als professionals de l'educació i a les famílies, a fi de facilitar els processos d'identificació i avaluació de necessitats, el desenvolupament de pràctiques inclusives i la resposta adequada a l'alumnat amb diferents necessitats educatives i amb risc d'exclusió. Aquest banc de recursos incorporarà les experiències de qualitat i d'èxit desenvolupades pels centres i els serveis educatius.

4. Així mateix, promourà les bones pràctiques i els projectes d'innovació desenvolupats pels centres docents, serveis o entitats que contribuïsquen a la implantació del model d'escola inclusiva, mitjançant la convocatòria d'ajudes i el seu reconeixement i difusió.

5. La sensibilització cap a la inclusió educativa i la divulgació dels principis establits en aquest decret a tota la comunitat educativa, la formació contínua, la promoció de la investigació i la difusió dels seus resultats, formaran part dels plans de formació del professorat.

6. La conselleria competent en matèria d'educació durà a terme les accions necessàries perquè la formació inicial reglada de les futures i dels futurs professionals de l'educació i el màster de formació del professorat per a impartir ensenyaments d'educació secundària incorporen les competències professionals que requereix l'escola inclusiva.

Article 18. Personal i materials de suport

1. A més del personal del centre, docent i no docent, tota la comunitat educativa, incloent-hi l'alumnat i les famílies, i els agents o entitats del context sociocomunitari constitueixen suports personals i faciliten el desenvolupament de la resposta a les necessitats de l'alumnat.

2. Així mateix, els centres docents, d'acord amb les necessitats de l'alumnat, disposaran de personal especialitzat de suport amb les funcions d'atenció especialitzada a l'alumnat i d'orientació i assessorament al professorat i a les famílies.

3. Les conselleries amb competències en sanitat, igualtat i polítiques inclusives, i funció pública podran aportar personal complementari per a l'atenció a l'alumnat escolaritzat en els centres docents que requereix suports de caràcter sanitari o social.

4. La conselleria competent en matèria d'educació adoptarà les mesures necessàries per a garantir l'estabilitat del professorat en els centres d'educació especial i altres llocs que l'Administració determine com d'especial dificultat, a fi de millorar la qualitat de la resposta educativa a l'alumnat.

5. La conselleria competent en matèria d'educació podrà adscriure personal addicional especialitzat de caràcter itinerant als centres d'educació especial, als serveis psicopedagògics escolars o a la direccions territorials d'Educació, per a donar suport complementari al centres educatius.

6. La conselleria competent en matèria d'educació fixarà els criteris i les condicions de participació del personal extern i del voluntariat, que no comportarà en cap cas una vinculació laboral o professional ni podrà suposar l'ocupació de llocs de plantilla.

7. La conselleria competent en matèria d'educació constituirà i organitzarà els serveis i equips de suport necessaris per a assessorar i col·laborar amb els centres i la comunitat educativa en

el desenvolupament de les actuacions necessàries per a la inclusió de tot l'alumnat. Així mateix, en regularà la composició, funcions, criteris d'intervenció i mecanismes de coordinació, per tal d'assegurar la multidisciplinarietat i complementarietat de les seues actuacions.

8. La conselleria competent en matèria d'educació proveirà als centres docents l'equipament material i tecnològic necessari per a facilitar l'accés, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat.

9. Així mateix, promourà l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'aula, com a mitjà per a dur a terme les tasques d'ensenyament i aprenentatge, i oferirà plataformes digitals i tecnològiques d'accés a tota la comunitat educativa, que podran incorporar recursos didàctics i orientacions aportats pels centres o altres agents per al seu ús compartit.

10. Per a l'alumnat amb discapacitat o altres necessitats que ho requerisca, es faran ajustos personalitzats o es proveiran materials de suport individualitzats, quan no siga possible la utilització dels mitjans ordinaris disponibles en el centre ni l'adaptació aquests.

11. L'assignació de recursos especialitzats a l'alumnat amb necessitats educatives especials i amb necessitats de compensació de desigualtats en tots els centres ordinaris sostinguts amb fons públics es farà prioritant el màxim nivell d'inclusió en les aules ordinàries, tenint com a criteri donar resposta a les necessitats educatives, i sense que siga necessària l'existència d'un espai físic diferenciat destinat exclusivament a l'atenció d'aquest alumnat.

Article 19. Beques i ajudes a l'estudi

1. Amb l'objecte de garantir la igualtat de totes les persones en l'exercici del dret a l'educació, d'acord amb el que preveu la normativa vigent, l'alumnat en condicions socioeconòmiques desfavorides té dret a rebre beques i ajudes a l'estudi en tots els nivells educatius, obligatoris i no obligatoris.

2. L'alumnat amb necessitats educatives especials o altres necessitats que ha de ser escolaritzat, per criteri de l'Administració, en un centre o una unitat que estiga fora de la zona d'escolarització que correspon a la seua residència habitual, té dret a rebre beca de menjador i transport, en les condicions que determine la conselleria competent en matèria d'educació.

3. La conselleria competent en matèria d'educació garantirà la gratuïtat dels materials curriculars en els ensenyaments obligatoris, entenent aquests com qualsevol mitjà, en diferents tipus de suport, necessari per al desenvolupament d'una àrea, matèria o adaptació curricular.

CAPÍTOL IV ESCOLARITZACIÓ

Article 20. Criteris generals

1. La conselleria competent en matèria d'educació garantirà, entre d'altres, el dret de l'alumnat a ser escolaritzat en un lloc escolar gratuït en l'ensenyament bàsic i en el segon cicle d'Educació Infantil en condicions d'igualtat i qualitat; el dret a l'escolarització de tot l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; i la no-discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal i social. Així mateix, regularà l'escolarització de l'alumnat en el primer cicle d'Educació Infantil i la continuïtat en els ensenyaments postobligatoris.

2. Tot l'alumnat, tret de circumstàncies excepcionals recollides en aquest decret, s'escolaritzarà en centres educatius ordinaris.

3. L'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i l'alumnat amb situacions que requereixen mesures per a la compensació de desigualtats es durà a terme de manera equilibrada en tots els centres ordinaris sostinguts amb fons públics i en cap cas superarà una quarta part del total d'alumnat matriculat en els centres. Tot això sense perjudici de la responsabilitat de l'Administració de la Generalitat de desenvolupar polítiques socials que incidisquen en l'eliminació dels elements del context sociocomunitari que generen desigualtat i exclusió.

4. Les mares, els pares o representants legals i, sempre que siga possible, el mateix alumnat, seran informats i consultats sobre les necessitats educatives, les decisions d'escolarització i les mesures recomanades per a la resposta educativa.

5. L'inici i finalització de l'escolarització de l'alumnat es farà d'acord amb les edats fixades amb caràcter general per a tot l'alumnat i d'acord amb el que regula la normativa vigent en matèria d'admissió de l'alumnat.

6. En els centres d'educació especial l'alumnat podrà romandre fins als vint-i-un anys, que podrà prolongar-se fins als vint-i-quatre anys si el centre disposa de programes formatius o qualsevol altre programa que la normativa preveja per a aquest alumnat.

7. En les unitats específiques, l'alumnat podrà romandre fins al màxim d'edat que indique la normativa aplicable a l'etapa que impartisca el centre del qual formen part. No obstant això, quan per raons geogràfiques o d'una altra índole, aquestes unitats es constituïsquen com a unitats substitutòries dels centres d'educació especial, l'edat de permanència s'equipararà a la d'aquests centres.

8. Quan les necessitats educatives ho aconsellen, es promouran programes d'escolarització combinada entre centres ordinaris i altres modalitats o opcions d'escolarització. Per a això, s'establiran els protocols de coordinació necessaris entre els centres implicats, a fi de garantir una actuació pedagògica coherent i unificada, que permeta a l'alumnat compensar la situació

de desavantatge pel que fa a la permanència i promoció en el sistema educatiu i, si escau, afavorir la reincorporació al centre educatiu en les condicions que li possibiliten continuar amb aprofitament els seus estudis o accedir a règims de major inclusió.

Article 21. Escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu

1. L'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu es regeix pels principis de normalització i inclusió i assegura la no-discriminació i la igualtat efectiva en l'accés al sistema educatiu i la permanència en aquest.

2. L'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitats greus o severes, s'escolaritzarà en centres educatius ordinaris i, de manera excepcional, en centres d'educació especial, quan d'acord amb els informes preceptius es justifique que requereix suports i mesures d'alta intensitat i individualització que no poden ser prestats amb les mesures d'atenció a la diversitat disponibles en els centres ordinaris. En qualsevol cas, les decisions sobre l'escolarització estan subjectes a un seguiment continuat pels centres docents i pels serveis competents, per a garantir el seu caràcter revisable i reversible, que és preceptiu en el canvi d'etapa.

3. La conselleria competent en matèria d'educació garantirà que l'escolarització de l'alumnat que accedeix de forma tardana al sistema educatiu valencià es duga a terme tenint en compte les seues circumstàncies, coneixements, edat i historial acadèmic, de manera que es pugui incorporar al curs més adequat a les seues característiques, amb els suports necessaris i, d'aquesta manera, continuar amb aprofitament el seu procés educatiu.

4. La conselleria competent en matèria d'educació autoritzarà unitats específiques en centres ordinaris per a facilitar la inclusió de l'alumnat que requereix una resposta especialitzada, intensiva i personalitzada de manera permanent. Aquestes unitats específiques són un recurs del centre per a assegurar la presència i la participació d'aquest alumnat en les activitats generals i del seu grup de referència.

5. Així mateix, la conselleria competent en matèria d'educació disposarà la creació de centres educatius ordinaris especialitzats com a resposta a l'alumnat amb determinades necessitats específiques de suport, que en cap cas suposarà una opció segregadora per a l'alumnat i serà de lliure elecció per les famílies. Aquests centres funcionaran també com a centres d'experimentació i de recursos per a la promoció i difusió de bones pràctiques.

6. Els centres ordinaris, de manera excepcional, poden introduir mesures de flexibilització en l'inici o duració de les diferents etapes educatives per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, altes capacitats, alumnat nouvingut i altres necessitats que l'Administració educativa determine, sempre que aquesta mesura afavorisca el seu desenvolupament i la seua integració socioeducativa.

Article 22. Escolarització i compensació de desigualtats

1. La conselleria competent en matèria d'educació facilitarà les mesures escaients perquè l'alumnat que, per situacions de malaltia, per mesures de caràcter judicial o per altres raons de caràcter excepcional, no pot assistir al centre educatiu, reba l'atenció educativa adequada.
2. L'atenció educativa de l'alumnat que no pot assistir al centre educatiu per les raons indicades en el punt anterior té caràcter compensatori i pot ser de diferents tipus: les unitats pedagògiques hospitalàries, l'atenció domiciliària i l'escolarització transitòria en l'educació a distància. L'atenció educativa per mitjà de l'educació a distància pot ser transitòria i combinar les modalitats d'educació presencial i a distància amb el suport d'una atenció tutorial específica.
3. Quan les situacions de salut estan associades a problemes greus de salut mental i els informes tècnics, mèdics i educatius, justifiquen que la resposta educativa no pot dur-se a terme en les condicions adequades en el seu centre ordinari, l'Administració pot determinar l'escolarització transitòria d'aquest alumnat en unitats educatives terapèutiques / hospitals de dia infantil i adolescent.
4. A fi de facilitar aquestes mesures de suport, s'ha de comptar, quan siga necessari, amb la col·laboració d'altres conselleries.
5. La conselleria competent en matèria d'educació proporcionarà els mitjans i desenvoluparà les actuacions que promoguen l'escolarització de l'alumnat que residisca en àmbits territorials aïllats, desfavorits i en el medi rural.
6. Els centres docents establiran, en col·laboració amb les entitats locals o comarcals de l'àmbit de la protecció del menor i d'acord amb les directrius de l'Administració, els procediments per a detectar situacions de risc d'abandonament primerenc de l'escolarització i implantaran les mesures d'intervenció educativa i de cooperació amb l'entorn sociocomunitari que incidisquen sobre els factors de risc que generen aquestes situacions.

Article 23. Centres d'educació especial

1. Els centres d'educació especial poden oferir programes formatius o altres programes que l'Administració determine a aquest efecte, adaptats a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en el centre o en centres ordinaris que complisquen els requisits d'accés que determine la normativa reguladora d'aquests programes. La conselleria competent en matèria d'educació regularà els criteris per a realitzar-los i per a obtindre la titulació o acreditació.
2. La conselleria competent en matèria d'educació establirà els criteris per a elaborar el currículum en els centres d'educació especial, prenent com a referència les competències establides en els currículums ordinaris, especialment aquelles que faciliten l'autonomia, la presa de decisions i la qualitat de vida, a fi d'aconseguir, en la mesura que siga possible, el màxim nivell d'independència en la vida quotidiana, la incorporació a modalitats

d'escolarització més inclusives, el seguiment d'itineraris formatius professionalitzadors, la participació ciutadana i la inserció sociolaboral.

3. Els centres d'educació especial es constitueixen com a centres de recursos i suport a la comunitat educativa i desenvolupen les tasques complementàries següents:

- a. Assessorar el professorat i altres professionals dels centres ordinaris en la resposta a l'alumnat amb necessitats educatives especials, mitjançant sessions informatives, actuacions formatives i reunions de coordinació.
- b. Servir de consulta en temes relacionats amb suports materials i equipament didàctic: fons bibliogràfic, documents curriculars, tecnologies de la informació i la comunicació per a treballar amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- c. Col·laborar en la valoració i seguiment sobre l'adequació i la utilització dels productes de suport i sistemes de comunicació en els centres ordinaris i en els mateixos centres d'educació especial.
- d. Prestar, amb caràcter ambulatori, els serveis específics que l'Administració determine per a la resposta complementària a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres ordinaris.
- e. Oferir una atenció primerenca prèvia a l'escolarització en aquelles situacions en què l'atenció no pot facilitar-se per les entitats autoritzades per la conselleria competent en aquesta matèria.
- f. Col·laborar amb els serveis especialitzats d'orientació en la valoració de l'alumnat amb necessitats educatives especials per al qual s'ha de proposar o revisar la modalitat d'escolarització.
- g. Altres tasques que reglamentàriament li siguen assignades.

4. Per a dur a terme les funcions d'assessorament i foment de la inclusió en els centres ordinaris, actuaran de manera coordinada amb els serveis especialitzats d'orientació i amb els centres de formació, innovació i recursos educatius (CEFIRE).

5. Els professionals adscrits als centres d'educació especial poden desenvolupar tasques d'atenció directa a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en els centres ordinaris de la seua zona d'influència, en les condicions que la conselleria competent en matèria d'educació determine i sense perjudici de l'atenció a l'alumnat escolaritzat en el mateix centre.

6. Els centres d'educació especial establiran els mecanismes de coordinació necessaris per al disseny, desenvolupament i avaluació dels plans d'actuació personalitzats per a l'alumnat, que comptaran amb la participació del mateix alumnat, sempre que siga possible, de les famílies, del personal del centre, dels serveis especialitzats d'orientació, dels serveis sociocomunitaris i d'altres agents implicats en la resposta educativa.

CAPÍTOL V

INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT EN ELS ENSENYAMENTS POSTOBLIGATORIS I DE TRANSICIÓ A LA VIDA ADULTA

Article 24. Continuïtat en els estudis postobligatoris

1. La conselleria competent en matèria d'educació establirà les mesures per a facilitar la continuïtat educativa i l'accés de l'alumnat als estudis postobligatoris d'acord amb les seues capacitats i interessos. Així mateix, en col·laboració amb les conselleries competents en matèria d'igualtat i polítiques inclusives, ocupació i entitats locals, propiciarà la formació de totes les persones al llarg de la vida, dins i fora del sistema educatiu, i les actuacions encaminades a fer que les persones que han abandonat els estudis tornen a la formació reglada i obtinguen per altres vies un nivell de qualificació mínim o una titulació superior a la que tenen, tot amb la finalitat de millorar les seues possibilitats d'ocupació i d'inserció sociolaboral.

2. Per a les persones amb necessitats específiques de suport educatiu que ho requerisquen es duren a terme adaptacions a les proves d'accés als ensenyaments de Formació Professional, règim especial o a la universitat, que no comportaran la modificació dels continguts bàsics que s'han d'avaluar. La conselleria competent en matèria d'educació preveurà les adaptacions pertinents en el disseny d'aquestes proves.

Article 25. Alumnat que finalitza l'Educació Secundària Obligatòria sense l'obtenció del títol

1. La conselleria competent en matèria d'educació dissenyarà i programarà l'oferta educativa dirigida a l'alumnat que finalitza l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria sense que haja obtingut el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria. S'orientarà l'alumnat sobre aquesta oferta a través del consell orientador corresponent.

2. La conselleria competent en matèria d'educació i la conselleria competent en matèria d'ocupació faran una difusió coordinada de l'oferta formativa adreçada a aquest alumnat, prioritzant-ne la difusió en els centres educatius, en les xarxes d'informació juvenil i a través dels serveis especialitzats d'orientació.

3. S'han d'integrar en el conjunt de l'oferta formativa dirigida a l'alumnat que finalitza l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria sense que haja obtingut el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria: els ensenyaments de persones adultes, presencials o a distància, que comprenen els estudis conduents a l'obtenció del títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria; els estudis de preparació de les proves d'accés a grau mitjà i el curs d'accés a un cicle formatiu de grau mitjà; i també aquells programes específics per a joves oferits per la conselleria competent en matèria d'ocupació, sempre que responguen als requisits formatius de l'alumnat.

4. L'alumnat que haja complert com a mínim dèsset anys l'any natural en què inicie la formació, excepcionalment pot cursar ensenyaments de la formació de persones adultes, tenint en compte les circumstàncies d'excepcionalitat recollides en la normativa vigent i la proposta del centre educatiu d'origen. També poden cursar aquests ensenyaments les persones menors de díhuit anys que es matriculen a les proves d'accés a cicles formatius de Formació Professional, amb l'autorització de les mares, pares o representats legals.

5. L'alumnat de fins a vint-i-un anys que presenta trets d'inadaptació i risc d'exclusió social amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides, pot accedir als programes que podran oferir les conselleries competents en matèria d'educació i d'ocupació.

6. Amb la finalitat de facilitar la integració sociolaboral de l'alumnat amb necessitats educatives especials que no pot aconseguir els objectius de l'educació obligatòria, es fomentaran ofertes formatives adaptades a les seues necessitats específiques.

Article 26. Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en el Batxillerat

1. Els centres educatius que imparteixen ensenyaments de Batxillerat faran les adaptacions pertinents i facilitaran les mesures i els suports necessaris perquè l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu puga cursar aquests estudis.

2. En els estudis de Batxillerat, els centres donaran resposta a les diferents necessitats de l'alumnat a través d'itineraris adaptats als diferents ritmes i estils d'aprenentatge i a les diferents situacions personals, que poden implicar la flexibilització en la durada de l'etapa.

Article 27. Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la Formació Professional i en els ensenyaments de règim especial

1. Els centres que imparteixen programes de Formació Professional i/o ensenyaments de règim especial en modalitat presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

2. Els centres d'Educació Secundària que imparteixen ensenyaments de Formació Professional podran oferir programes formatius específics, preferentment vinculats a qualificacions professionals de nivell 1, adreçats específicament a persones amb discapacitat intel·lectual lleu o moderada que, per les seues característiques, no poden seguir els itineraris de Formació Professional ordinaris. Les ofertes formatives esmentades tindran per objecte l'increment de l'autonomia personal d'aquestes persones i l'assoliment de competències professionals que faciliten la transició a la vida adulta i la integració sociolaboral.

3. La conselleria competent en matèria d'educació planificarà la Formació Professional considerant el teixit empresarial del territori i, en coordinació amb la conselleria competent en matèria de formació professional per a l'ocupació, ha de promoure la implicació de les empreses en els processos d'inserció, afavorir que aquestes oferisquen pràctiques per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i facilitar-los la posterior incorporació al món laboral.

Article 28. Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en els ensenyaments de formació de persones adultes

1. Els centres de formació de persones adultes contribuiran a les persones adultes participants amb necessitats específiques de suport educatiu desenvolupen el màxim nivell d'autonomia personal, i adquirisquen les habilitats i competències per al desenvolupament integral i l'aprenentatge al llarg de la vida.

2. El traspàs de la informació relativa a les persones participants menors de díhuit anys, a aquelles amb necessitats específiques de suport educatiu i a les menors de vint-i-quatre anys que no disposen d'una titulació d'estudis obligatoris, s'ha de vehicular a través de l'expedient acadèmic i el consell orientador.

3. El centre de formació de persones adultes ha d'assignar una tutora o un tutor a cada persona participant, i l'equip directiu ha de confeccionar-los l'itinerari formatiu personalitzat, que pot comprendre la temporització dels ensenyaments i l'adaptació significativa de materials i d'activitats d'aprenentatge, i també les estratègies didàctiques i metodològiques i, quan siga necessari, l'adequació dels processos d'avaluació.

CAPÍTOL VI ORIENTACIÓ EDUCATIVA, PSICOPEDAGÒGICA I PROFESSIONAL EN EL MARC DE L'ESCOLA INCLUSIVA

Article 29. L'orientació

1. Tot l'alumnat rebrà orientació educativa, psicopedagògica i professional d'acord amb la seua edat, l'etapa o nivell d'ensenyament que curse.

2. L'orientació acompanya la formació de l'alumnat al llarg de la seua vida com un procés continu, planificat i organitzat, i facilita l'autonomia en la gestió de les seues competències personals, socials, acadèmiques i professionals.

3. L'orientació ha de propiciar l'elecció d'itineraris acadèmics i professionals lliures d'estereotips de gènere i d'altres condicionants culturalment arrelats que puguen suposar qualsevol tipus de discriminació en l'accés als estudis o al mercat laboral.

4. L'orientació s'adreça al desenvolupament integral i equilibrat de totes les capacitats de l'alumnat, contribueix a la seua educació personalitzada i propicia una formació global, que incloga aspectes curriculars i personals i facilite la seua inserció social i laboral.
5. L'orientació facilita que l'alumnat pugua regular el seu propi procés d'aprenentatge, confiant en el seu propi coneixement de competències, capacitats, interessos i motivacions per a continuar la seua formació, per a exercir una ciutadania activa amb iniciativa personal i esperit emprendedor.
6. L'orientació requereix una planificació sistemàtica i la col·laboració de la comunitat educativa per a coordinar les accions orientadores i establir la cooperació amb els diversos serveis, institucions i administracions. En conseqüència, l'orientació educativa, psicopedagògica i professional ha de planificar-se com un procés continu i organitzat, de manera col·laborativa i interdisciplinària en el marc del currículum establert, i ha de quedar recollida en els projectes educatius dels centres al llarg de totes les etapes, en els espais de la docència, la tutoria i l'orientació especialitzada.
7. L'orientació educativa i professional forma part de la funció docent i s'integra en el procés educatiu a través de diferents àmbits d'actuació: la docència, la tutoria i els serveis especialitzats d'orientació.
8. Els professionals d'orientació educativa ofereixen al centre educatiu assessorament, col·laboració, acompanyament i suport tècnic especialitzat, i duen a terme accions orientadores preventives i proactives que promouen la inclusió, la convivència i el coneixement dels itineraris formatius que promouen la inserció laboral, a més del treball directe amb l'alumnat.
9. L'orientació se sustenta en la consideració de que:
 - a) És un dret de l'alumnat que està present al llarg de tota l'escolaritat.
 - b) Forma part de l'acció educativa i de la funció docent, per la qual cosa ha d'implicar la participació de tot el professorat, dels òrgans dels centres educatius, de l'alumnat, de les seues famílies, dels agents i dels recursos de l'entorn.
 - c) Preveu accions que van des de l'assessorament i la prevenció fins a la detecció de les barreres i els aspectes afavoridors de la inclusió i la intervenció especialitzada.
 - d) Ha de contribuir a dinamitzar els centres educatius, promovent canvis en el context, a fi de facilitar el progrés educatiu de tot l'alumnat.
 - f) S'estructura i s'organitza en diferents nivells d'actuació, en què els professionals treballen de manera coordinada, en col·laboració i de forma complementària.
 - g) Té un caràcter continu, que fa necessària la coordinació sistematitzada entre els diferents serveis especialitzats dependents de l'Administració educativa, les tutores i els tutors de les diferents etapes educatives i altres agents, formals i no formals, a fi d'assegurar una coherència i una línia comuna d'intervenció.
 - h) Ha de garantir l'aprenentatge al llarg de la vida, comprendre tot el procés educatiu i possibilitar l'adequat trànsit entre els diversos ensenyaments, així com entre aquests i

el món laboral, per a la qual cosa les conselleries competents en matèria d'educació i ocupació facilitaran els recursos necessaris.

i) S'estructura i s'organitza en l'acció tutorial, la intervenció especialitzada de caràcter psicopedagògic i l'assessorament específic proporcionat al professorat, a l'alumnat i a les seues famílies o representats legals.

j) Els diferents nivells en què s'estructura i organitza l'orientació educativa es complementen i s'interrelacionen, per la qual cosa es potenciarà el diàleg igualitari i la col·laboració i coordinació entre aquests.

k) Ha de ser proactiva, transversal i oberta al context.

l) Ha d'afavorir el procés d'evolució dels centres cap a un model inclusiu, la dinamització pedagògica, la qualitat i la innovació educativa.

10. L'orientació educativa, psicopedagògica i professional es desenvoluparà en els centres docents per mitjà de programes o models concrets d'intervenció col·laborativa, d'ajuda o consulta, tant dins de la comunitat educativa com en col·laboració amb altres administracions públiques i entitats privades.

Article 30. Objectius de l'orientació educativa, psicopedagògica i professional

1. L'orientació educativa, psicopedagògica i professional, té com a objectius:

a. Prevenir les dificultats de l'aprenentatge per a contribuir a la consecució de les finalitats de l'educació.

b. Contribuir, col·laborar i acompanyar en l'organització del procés d'ensenyament-aprenentatge de manera que resulte el més ajustat possible a les necessitats de cada alumna i alumne, des d'una perspectiva inclusiva i personalitzada.

c. Cooperar i col·laborar en la prevenció de conductes de violència en qualsevol de les seues manifestacions per garantir que els centres educatius siguen espais segurs de convivència.

d. Promoure programes o accions que contribuïsquen al desenvolupament personal, emocional, professional i social de l'alumnat.

e. Ajudar l'alumnat i les seues famílies en els moments de transició o de presa de decisions que afecten el seu desenvolupament personal, acadèmic o professional d'acord amb les seues capacitats, expectatives i valors.

f. Contribuir a la promoció dels valors d'equitat, igualtat en la diferència, diàleg igualitari, solidaritat, tolerància, respecte i justícia propis d'una societat inclusiva i democràtica.

g. Promoure programes que milloren la convivència i les relacions personals entre els diversos integrants de la comunitat educativa i de la societat en general.

h. Aportar una competència psicopedagògica al centre.

i. Elaborar materials d'informació, orientació i assessorament professional utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació.

j. Informar i orientar l'alumnat i la ciutadania, sobre les oportunitats d'accés a l'ocupació, oferta de cursos de perfeccionament o especialització, així com de les possibilitats d'adquisició,

avaluació i acreditació de competències i qualificacions professionals i de progrés en aquestes al llarg de la vida.

Article 31. Orientació al llarg de la vida

1. L'orientació acompanya la formació de l'alumnat al llarg de la vida com un procés continu, planificat i organitzat que propicie l'autonomia en la gestió de les competències personals, professionals, cíviques i socials i en la presa de decisions.

2. L'orientació educativa i professional al llarg de la vida requereix una planificació sistemàtica i la col·laboració de tots els membres de la comunitat educativa per a coordinar les accions orientadores i establir la cooperació amb diferents agents, serveis, institucions i administracions.

3. Els centres faciliten l'accés a la informació i l'orientació sobre les ofertes d'aprenentatge permanent i les seues possibilitats d'accés.

Article 32. Estructura de l'orientació educativa, psicopedagògica i professional

1. L'orientació educativa, psicopedagògica i professional s'estructura en tres tipus d'intervenció, d'acord amb les seues característiques i els equips que hi participen.

a) Primer tipus d'intervenció: correspon a l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor d'un grup d'alumnes.

b) Segon tipus d'intervenció, format per:

- Serveis psicopedagògics escolars (SPE): tenen la consideració d'equips de zona, multidisciplinaris i externs als centres del seu àmbit d'intervenció.
- Departaments d'orientació (DO): són òrgans de coordinació docent formats per un equip multidisciplinari en els instituts d'Educació Secundària i els centres integrats de Formació Professional.
- Gabinetes psicopedagògics escolars (GPE) autoritzats.

c) Tercer tipus d'intervenció, format pels anomenats equips d'orientació especialitzats (EOE). Són serveis especialitzats que complementen la labor dels departaments d'orientació i dels serveis psicopedagògics escolars en l'atenció a l'alumnat que requereix una qualificació específica del professional que l'atén.

2. Els equips que realitzen el segon i tercer tipus d'intervenció, d'acord amb el que estableix l'article 157.h de la LOE, reben la denominació genèrica de serveis especialitzats d'orientació educativa, psicopedagògica i professional.

3. A fi de garantir una orientació educativa integral al llarg de la vida i dissenyar estratègies comunes afavoridores de la inclusió, es constituïran comissions de treball i/o equips de coordinació interdisciplinaris que incorporen personal de les conselleries competents en matèria d'educació, igualtat i polítiques inclusives, ocupació i sanitat, entitats locals i altres administracions, en la mesura que els afecte.

4. La conselleria competent en matèria d'educació establirà la composició, les funcions i els òrgans de coordinació necessaris entre els diferents equips i serveis indicats en el punt 1 d'aquest article amb la finalitat de garantir el paper rellevant que ha de jugar l'orientació educativa, psicopedagògica i professional en el marc d'una escola inclusiva.

CAPÍTOL VII SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Article 33. Seguiment per part del Consell de la Generalitat

La Comissió Delegada del Consell d'Inclusió i Drets Socials coordina, prioritza i fa el seguiment de les diferents actuacions en l'àmbit de les polítiques socials, d'igualtat, serveis socials, atenció sanitària, educativa i de justícia que promouen la igualtat i la inclusió social de totes les persones.

Article 34. Seguiment per part de la conselleria competent en matèria d'educació

1. La conselleria competent en matèria d'educació dissenyarà plans de seguiment i avaluació, de les cultures, polítiques i pràctiques inclusives en els centres i establirà un sistema d'indicadors d'inclusió que facilite i oriente aquest procés.

2. Els resultats de l'avaluació dels centres docents serveixen per a orientar les polítiques inclusives i les bones pràctiques educatives, tant en el marc dels centres docents com en el de la mateixa Administració educativa.

3. La Inspecció d'Educació vetlarà perquè tots els centres docents desenvolupen els principis i les actuacions necessaris per a la inclusió de l'alumnat.

4. La conselleria competent en matèria d'educació constituirà meses o comissions tècniques de seguiment de la inclusió educativa, que poden comptar amb la participació de representants d'associacions, organitzacions o entitats representatives en l'àmbit de la inclusió educativa i sociolaboral de les persones.

Article 35. Seguiment per part dels centres docents

1. Els centres docents faran, a través dels seus òrgans, amb la participació de l'alumnat, de les famílies i d'altres agents implicats, i dins del marc dels processos generals d'avaluació, una valoració de les actuacions dutes a terme afavoridores de la inclusió, a partir dels indicadors i les directrius proposades per l'Administració educativa concretades en la seua planificació i considerant la seua idiosincràsia pròpia.
2. Els serveis especialitzats d'orientació i els centres de formació, innovació i recursos educatius col·laboraran amb els centres docents i facilitaran el suport necessari en els processos de seguiment i avaluació de les mesures incloses en aquest decret.
3. Els resultats de l'avaluació serveixen als centres docents per a detectar les barreres i les bones pràctiques en els processos d'inclusió i orientar les actuacions recollides en el pla d'actuació per a la millora.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Difusió i supervisió de la norma

1. La conselleria competent en matèria d'educació, en el seu àmbit de gestió corresponent, adoptarà les mesures necessàries per a la difusió i l'aplicació d'aquest decret.
2. La Inspecció d'Educació assessorarà, orientarà i informarà els diferents sectors de la comunitat educativa respecte al contingut d'aquest decret.

Segona. Incidència pressupostària

La implementació i el posterior desplegament d'aquest decret no pot tindre cap incidència en la dotació de tots i cada un dels capítols de despesa assignats a la conselleria competent en matèria d'educació, i en tot cas ha de ser atesa amb els mitjans personals i materials que aquesta té assignats.

Tercera. Tractament i protecció de dades

En l'obtenció i el tractament de dades personals referides en aquest decret s'han d'adoptar les mesures que en garantisquen la confidencialitat i la seguretat, d'acord amb la normativa vigent de protecció de dades de caràcter personal.

Quarta. Àmbits d'intervenció entre conselleries

L'Administració de la Generalitat ha d'identificar els àmbits conjunts d'intervenció de les diverses conselleries, amb el propòsit d'acordar criteris i procediments que permeten complementar les seues actuacions, evitar duplicitats, millorar els processos de coordinació i aconseguir una més gran eficàcia i eficiència en la prestació dels serveis sostinguts amb fons públics.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que disposa aquest decret.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament reglamentari

1. La conselleria competent en matèria d'educació establirà les disposicions necessàries per a desplegar aquest decret i per a la difusió, seguiment i avaluació dels indicadors d'inclusió, sistemes, projectes i programes experimentals, formació i bones pràctiques inclusives.
2. S'autoritza la persona titular de la conselleria competent en matèria d'educació perquè dicte les disposicions necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquest decret.

Segona. Entrada en vigor

Aquest decret entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

El president de la Generalitat
XIMO PUIG I FERRER

El conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport
VICENT MARZÀ IBÀÑEZ

València, __ de ____ de 2018